NORAKSTS
Lieta Nr.142036010
Lietvedības Nr.1-0268-11/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 4.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties pieteicējas pārstāvim *D.G.*,
atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības pusē, pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Administratīvās komisijas pārstāvim *A.P.*,

2011.gada 13.septembrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu Nr.142036010 SIA „Energoavots" pieteikumā par Rīgas domes Administratīvās komisijas 2009.gada 29.decembra lēmuma Nr.D57 47-1 atcelšanu (administratīvā pārkāpuma protokols CB Nr.008652).

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 4.februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Energoavots" (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2010.gada 8.februāra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.142036010 par Rīgas domes Administratīvās komisijas (turpmāk arī – atbildētāja) 2009.gada 29.decembra lēmuma Nr.D57 47-1 (turpmāk – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka 2009.gada 10.decembrī Rīgas domes Rīgas pilsētas būvvaldes Rīgas pilsētas būvinspekcijas vecākais būvinspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu CB Nr.008652 (turpmāk – Protokols), kurā konstatēja, ka */adrese/* (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) inženierkomunikācijas izbūvētas ar atkāpēm no būvprojekta horizontālajām piesaistēm, nepārskaņojot projektu. Tādējādi veikta patvaļīga būvniecība.

2009.gada 29.decembrī Rīgas domes Administratīvā komisija izskatīja lietu par SIA „Energoavots" saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 152.panta otrās daļas un pieņēma lēmumu Nr.D57 47-1, ar kuru nolēma saukt SIA „Energoavots" pie administratīvās atbildības piemērojot naudas sodu Ls 500 apmērā.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam, pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt pārsūdzēto Lēmumu, norādot sekojošo.

[3.1] Veicot būvniecības darbus – izbūvējot kanalizācijas (K1) vadu, pieteicēja bija spriesta atkāpties no projekta ar nobīdi 0,60 m, jo atbilstoši būvprojektam, vietā, kur paredzēts izbūvēt kanalizācijas (K1) vadu, kaimiņu žogs ir izbūvēts pārlieku tuvu. Par šādu izmaiņu nepieciešamību nekavējoties

tika informēta SIA „FF Trade”, kas ir darbu pasūtītāja un puses vienojās par šo izmaiņu ienešanas nepieciešamību būvprojektā. Pieteicēja būvdarbus nav pabeigusi un objekts nav nodots nedz pasūtītājam, nedz ekspluatācijā, tātad notiek arī izmaiņu ienešana būvprojektā.

Tā kā būvniecības dalībnieki ir vienojušies par izmaiņām ar būvprojekta autoru un citi 1997.gada 1.aprīļa Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Būvnoteikumi) 106.punktā minētie noteikumi nav pārkāpti, pieteicēja uzskata, ka Rīgas pilsētas būvinspekcijas vecākais būvinspektors *A.V.*, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu, nav pareizi iztulkojis un piemērojis Būvnoteikumu 106.punktu. Savukārt Būvniecības likuma 16.panta trešā daļa piemērota neatbilstoši un nepamatoti šim gadījumam.

[3.2] Objekta īpašnieks un būvdarbu pasūtītājs ir *O.C.*, ģenerāluzņēmējs ir SIA „FF Trade”, bet pieteicēja ir tikai apakšuzņēmēja - konkrētu darbu izpildītāja. Jebkādu izmaiņu saskaņošanai un/vai atkāpju no būvprojekta ienešana būvprojektā ir pasūtītāja pienākums, izņemot gadījumus, ja apakšuzņēmējam, t.i. pieteicējai, būtu bijis pilnvarojums šādas izmaiņas veikt. Tā kā pieteicējai nav pilnvarojuma būvniecības laikā radušos atkāpju ienešanai būvprojektā, pats fakts, ka atbildība par šo izmaiņu saskaņošanu ir pieteicējas pienākums, neiztur nekādu kritiku.

[4] Atbildētāja tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicējas pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis pieteicējas pieteikumu neatzina uzskatot to par nepamatotu, norādot pārsūdzētajā Lēmumā un tiesai sniegtajos rakstveida paskaidrojumos norādītos argumentus, norādot, ka lietā nav strīda par to, vai bija atkāpes no būvprojekta. Lietā pastāv strīds par tiesību normas interpretāciju.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja ir saukta pie administratīvās atbildības par būvdarbu veikšanu nekustamajā īpašumā */adrese/* (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) Rīgā. Komisija pieteicējas darbībās konstatējusi Būvniecības likuma 16.panta trešās daļas un Būvnoteikumu 112.punkta pārkāpumus. Par augstāk minēto tiesību normu pārkāpumu pieteicēja, saskaņā ar LAPK 152.panta otro daļu sodīta ar naudas sodu Ls 500 apmērā. Pieteicēja savukārt norāda, ka viņa nav atzīstama par administratīvo pārkāpumu izdarījušo subjektu. Vienlaikus pieteicēja norāda, ka arī darbības, ierīkojot inženierkomunikāciju neatbilstoši sākotnēji apstiprinātajam projektam, neveido tādu administratīvā pārkāpuma pazīmi, kā objektīvā puse.

Tātad lietā ir strīds par to, vai pieteicēja ir pārkāpuma subjekts un vai tās darbībās ir konstatējams Protokolā un pārsūdzētajā Lēmumā norādītā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[8] Saskaņā ar LAPK 9.pantu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Saskaņā ar LAPK 243.pantu par pierādīšanas līdzekļiem, ar kuriem var konstatēt faktus, uz kuru pamata institūcijas nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā, kalpo protokols par administratīvo pārkāpumu, personas paskaidrojumi, kuru sauc pie administratīvās atbildības, cietušā un liecinieku liecības, (..), citi dokumenti, kā arī pārkāpumus fiksējošie tehniskie līdzekļi.

Tātad, par pierādījumiem šajā lietā var Protokols *(lietas 7.lapa)*, atzinums Nr.BV-09-901–atz par būves pārbaudi *(lietas 8.lapa)*, 2009.gada 28.oktobra pārbaudes akts Nr.2098 un Nr.2099 *(lietas 22.-23.lapa)*.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis *(sk. 2007.gada 15.februāra sprieduma lietā Nr.SKA 48/2007 14.punktu, 2007.gada 22.februāra spriedums lietā SKA– 52/2007 8.punkts)*, ka atbilstoši LAPK 243.panta otrajai daļai administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā konstatē, citstarp, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības. Minētā LAPK norma Administratīvo lietu departamenta ieskatā ir speciālā tiesību norma attiecībā pret Administratīvā procesa likuma 161.panta pirmo daļu. Līdz ar to administratīvo pārkāpumu lietās personas, kuru sauc pie administratīvās atbildības, paskaidrojumi uzskatāmi par patstāvīgu pierādīšanas līdzekli. Izskatāmajā lietā paskaidrojumus notikuma vietā ir sniedzis pieteicējas projektu vadītājs *I.G.*, kurš vēlāk pieteicēju pārstāvējis Administratīvās komisijas sēdē. Līdz ar to šie uz vietas sniegtie paskaidrojumi uzskatāmi par pierādījumu šajā lietā.

[9] Pieteicēja ir izteikusi vairākas iebildes pret tās saukšanu pie administratīvās atbildes un viena no tām ir tāda, ka pieteicēja nav administratīvā pārkāpuma subjekts. Vērtējot šos iebildumus tiesa norāda sekojošo.

Administratīvā pārkāpuma sastāvu veido administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse. Ja kaut viena no administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošām pazīmēm iztrūkst, atzīstams, ka nodarījumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

LAPK 152.panta otrajā daļā aprakstītā pārkāpuma sastāva administratīvā pārkāpuma objekts ir personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzība būvniecības procesā; administratīvā pārkāpuma objektīvā puse – aktīvas darbības, kas izdarītas neievērojot vai apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību, kādā realizējama būvniecība; administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse – ar

nodomu izdarīts pārkāpums; administratīvā pārkāpuma subjekts – fiziska persona, kura sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu vai juridiska persona.

Pieteicēja norāda, ka objekta īpašnieks un būvdarbu pasūtītājs ir *O.C.*, ģenerāluzņēmējs ir SIA „FF Trade", bet SIA „Energoavots" - tikai apakšuzņēmēja, konkrētu darbu izpildītāja. Jebkādu izmaiņu saskaņošanai un/vai atkāpju no būvprojekta ienešana būvprojektā ir pasūtītāja pienākums, izņemot gadījumus, ja apakšuzņēmējam, t.i. pieteicējai, būtu bijis pilnvarojums šādas izmaiņas veikt.

Tiesa, pārbaudot tādus pierādījumus kā atzinumu Nr.BV-09-901–atz par būves pārbaudi un 2009.gada 28.oktobra pārbaudes aktus Nr.2098 un Nr.2099, konstatē, ka tieši pieteicēja ir norādīta kā būvdarbu veicēja. Savukārt no atzinumā *I.G.* sniegtajiem paskaidrojumiem redzams, ka izbūve ar atkāpi no sākotnējā projekta ir bijusi tieši pieteicējas kā būvnieka iniciatīva. *I.G.* paskaidrojis, ka inženierkomunikācijas (kanalizācijas pieslēguma) izbūvi nav veikuši atbilstoši projektam, jo attālums līdz kaimiņu zemes gabala sētai bijis tikai 30 cm, un, rokot tik nelielā attālumā, pastāvējis risks, ka sēta varētu nogāzties.

Tātad pieteicēja ir saņēmusi darba uzdevumu veikt inženierkomunikācijas izbūvi atbilstoši apstiprinātajam un saskaņotajam projektam, bet pati pēc saviem ieskatiem ir atkāpusies no projekta risinājumiem. Pie šādiem apstākļiem tiesai atzīst, ka Komisija pareizi kā administratīvā pārkāpuma subjektu ir noteikusi tieši pieteicēju.

[10] Pieteicēja ir izteikusi iebildes par to, ka viņas darbībās nav saskatāma normatīvo aktu prasību pārkāpums, jo Būvnoteikumi paredz un pieļauj iespēju būvniecības laikā veikt izmaiņas saskaņotā projektā.

Pieteicējas norādītais par izmaiņu veikšanu akceptētā būvprojektā atbilst Būvnoteikumu regulējumam - *izmaiņas akceptētā būvprojektā var izdarīt akcepta derīguma termiņā vai būvdarbu laikā, ja būvniecības dalībnieki par to vienojas ar būvprojekta autoru un ja izmaiņas neskar tehnisko noteikumu nosacījumus un nav pretrunā ar Latvijas būvnormatīvos un citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu (detālplānojumu)* (Būvnoteikumu 106.punkts redakcijā, kas bija spēkā pārkāpuma konstatācijas laikā). Tomēr, tiesas ieskatā, pieteicēja kļūdaini piemēro šo normu uz izskatāmo gadījumu.

Būvnoteikumu 106.punkta norma paredz iespēju veikt izmaiņas jau akceptētā būvprojektā, nevis pieļauj būvdarbu veikšanu neatbilstoši projektam. 106.punkta mērķis ir nodrošināt elastīgu pieeju jautājumu, kas rodas jau fiziskās būvniecības procesā, risināšanai. Šī norma neparedz iespēju veikt kādu izbūvi un tikai jau pēc tam *post factum* legalizēt to.

Šāds normas tulkojums izriet arī no būvniecības jomā pastāvošā galvenā principa – būvniecība bez būvatļaujas nav pieļaujama. Savukārt būvatļauja

tiek izsniegta tieši un tikai akceptētā būvprojektā paredzēto būvdarbu realizācijai. Uz to norāda sekojošas normas.

Būvniecības likuma 1.panta 12.punktā definēts, ka būvniecība ir visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi. Minētā likuma 13.panta pirmajā un piektajā daļa noteikts, ka pasūtītājam vai būvētājam pirms būvdarbu uzsākšanas jāsaņem būvatļauja Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā, savukārt būvdarbu uzsākšana bez būvatļaujas kvalificējama kā patvaļīga būvniecība, un atbildība par to ir paredzēta attiecīgajos normatīvajos aktos. Savukārt Būvniecības likuma 16.panta pirmā daļa noteic, ka būvdarbus drīkst veikt tikai saskaņā ar pašvaldības akceptētu būvprojektu, izņemot gadījumus, kas paredzēti Vispārīgajos būvnoteikumos. Būvnoteikumu 112.punktā noteikts, ka pirms būvdarbu uzsākšanas pasūtītājs saņem būvvaldes vai citas institūcijas saskaņā ar Būvniecības likuma 6.pantu izsniegtu būvatļauju (5.pielikums). Patvaļīga būvniecība nav pieļaujama.

Papildus iepriekš minētajam Būvniecības likuma 1.panta 21.punkts definē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otrajā daļā minēto terminu „patvaļīga būvniecība", nosakot, ka patvaļīga būvniecība ir būvdarbi, kas tiek veikti bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētam būvprojektam, izņemot Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos gadījumus.

Pārbaudot, vai pieteicēja veikusi tādus būvdarbus, kam nebija nepieciešama būvatļauja un uz ko attiecas Vispārīgajos būvnoteikumos noteiktie izņēmumi, tiesa konstatē sekojošo.

Atbilstoši Būvnoteikumu 62.punktam būvprojekts un būvatļauja nav nepieciešama: 1) pagaidu būvei, ja tās apjoms, būvvieta un nojaukšanas termiņš saskaņots būvvaldē; 2) mazēkai lauku apvidū, ja tās apjoms un būvvieta saskaņota būvvaldē; 3) sezonas būvēm - nekapitālām, galvenokārt lauksaimniecībā izmantojamām būvēm, kuru kalpošanas laiks ir viena sezona; 4) šo noteikumu 37.punktā minētajos gadījumos (ja, neskarot trešo personu īpašuma tiesības: a) tiek īstenots interjera projekts, neskarot nesošās būvkonstrukcijas; b) tiek veikta vienkāršota renovācija - būves vai tās daļas renovācija, neskarot nesošās būvkonstrukcijas, ēkas fasādi, koplietošanas telpas un koplietošanas inženierkomunikācijas; c) tiek veikta vienkāršota rekonstrukcija - būves vai tās daļas funkcijas (lietošanas veida) maiņa bez pārbūves); 5) mazēkas nojaukšanai, ja šīs darbības saskaņotas būvvaldē.

Ņemot vērā, ka izskatāmajā lietā pārkāpums saistās ar inženierkomunikācijas izbūvi, secināms, ka neviens no izņēmuma gadījumiem uz lietu nav attiecināms.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīt par pamatotu Komisijas izdarīto secinājumu, ka pieteicējas darbībās ir saskatāms LAPK 152.panta otrajā daļā aprakstītais administratīvā pārkāpuma sastāvs – patvaļīga būvniecība.

[11] Piemērotā tiesību norma paredz sankciju – naudas sodu juridiskajām personām no 500 līdz 5000 latiem. Pieteicējai piemērots naudas sods 500 latu apmērā.

Soda piemērošanas apsvērumi noteikti LAPK 32.panta otrajā daļā, kas paredz, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Ievērojot to, ka pieteicējai ir piemērots mazākais iespējamais sankcijā paredzētais naudas soda apmērs, tad nav nepieciešams izdarīt kādus papildus lietderības apsvērumus par soda apmēru.

[12] Ņemot vērā norādītos apsvērumus un izdarītos secinājumus, tiesa atzīst, ka Rīgas domes Administratīvā komisija ar 2009.gada 29.decembra lēmumu Nr.D57 47-1 pamatoti ir saukusi pieteicēju pie administratīvās atbildības un piemērotais sods ir atbilstošs un samērīgs pieteicējas izdarītajam pārkāpumam, tādēļ pieteikums par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu ir nepamatots un noraidāms.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz LAPK 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt SIA „Energoavots” pieteikumu par Rīgas domes Administratīvās komisijas 2009.gada 29.decembra lēmuma Nr.D57 47-1 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) O.Priedītis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ O.Priedītis

Rīgā, 2011.gada 4.oktobrī.